

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Piaskarz

(713208)

Lakiernicy

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Piaskarz (713208)

Lakiernicy

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Piaskarz (713208)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [676]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce autorskie wykonane przez zespół ekspercki.

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania.....	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	8
2.7. Zawody pokrewne	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	9
3.1. Zadania zawodowe	9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie elementów oraz ich oczyszczanie z zastosowaniem specjalistycznego sprzętu do piaskowania.....	9
3.3. Kompetencje społeczne.....	10
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	11
3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	11
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	12
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	12
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	13
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	14
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	14
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	15
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	15
7. SŁOWNIK POJĘĆ	17
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	17
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	19

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Piaskarz 713208

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Oczyszczacz piaskiem wyrobów metalowych.
- Operator piaskarki na sprężone powietrze.
- Piaskowacz odlewów.
- Piaskowacz śrutowacz.
- Piaskownik.
- Śrutowacz.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 7132 Spray painters and varnishers.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie PO KL (2011–2013) „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspertki:

- Dariusz Bergier – Firma Bergier Dariusz Konserwacja Rekonstrukcja Mebli Historycznych, Tuszyn.
- Magdalena Jackman – PBS Sp. z o.o., Sopot.
- Magdalena Makać – PBS Sp. z o.o., Sopot.
- Rafał Ożarowski – Indusco Solution Sp. z o.o., Straszyn.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Małgorzata Domańska-Plichta – PBS Sp. z o.o., Sopot.
- Magdalena Jackman – PBS Sp. z o.o., Sopot.
- Ryszard Pieńkowski – PBS Sp. z o.o., Sopot.
- Sebastian Stefański – PBS Sp. z o.o., Sopot.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Daria Świsulska – PBS Sp. z o.o., Sopot.

Recenzenci:

- Juliusz Orlikowski – Politechnika Gdańska, Gdańsk.
- Małgorzata Przybyłek – Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny, Radom.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Maria Jolanta Bisaga – Polska Izba Przemysłowo-Handlowa Budownictwa, Warszawa.
- Karolina Karpińska – ekspert niezależny, Lublin.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Piaskarz poprzez czyszczenie strumieniowo-ściernie przygotowuje do konserwacji i/lub renowacji powierzchnie metalowe, betonowe czy szklane. Poprzez odpowiedni dobór ścierniwa do piaskowanego materiału może tworzyć na ich powierzchni ozdobne efekty, reliefy¹¹ lub ażury².

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Piaskarz jest zawodem o charakterze usługowym, a celem pracy piaskarza jest czyszczenie powierzchni metalowych i betonowych materiałem ściernym w strumieniu sprężonego powietrza. Efektem pracy piaskarza jest oczyszczona do odpowiedniej klasy czystości piaskowanych powierzchni⁶ i chropowatości powierzchnia (spełniająca normy), przygotowana do malowania, metalizacji⁸ lub pasywacji⁹.

Do pracy stosowane są ścierniwa o odpowiedniej twardości i granulacji, jak również inne, dostatecznie rozdrobnione materiały, najczęściej szlaka pomiedziowa¹², śrut stalowy¹⁴, piasek kwarcowy¹⁰, garnet⁵, elektrokorund⁴, suchy lód.

Piaskarz stosując zróżnicowane ścierniwa, szablony, może nadać powierzchniom niepowtarzalny wygląd.

Sposoby wykonywania pracy

Piaskarz wykonuje pracę ręcznie i mechanicznie, z zastosowaniem właściwych narzędzi oraz urządzeń. Jego praca polega m.in. na:

- przygotowywaniu elementów do piaskowania,
- zapoznaniu się z dokumentacją techniczną, celem zaplanowania i wykonania pracy,
- podłączaniu i rozłączaniu sprzętu do pracy,
- wyborze środków ochrony osobistej i stosowaniu ich,
- wykonywaniu czyszczenia strumieniowo-ściernego wyznaczonego obszaru przy spełnionych warunkach klimatycznych,
- uporządkowaniu miejsca pracy po zakończeniu piaskowania, w tym sprzątnięciu ścierniwa¹³,
- prawidłowym użytkowaniu sprzętów i maszyn,
- komunikacji ze współpracownikami i realizacji zleconych zadań przez bezpośrednich przełożonych.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. Kompetencja zawodowa.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Miejscem pracy **piaskarza** są zabezpieczone i odpowiednio dostosowane miejsca, w których możliwe jest wykonanie czyszczenia strumieniowo-ściernego. Mogą to być np.: dok stoczniowy³, platforma wiertnicza, most, teren budowy, komory piaskarskie.

W przypadku piaskowania w pomieszczeniach zamkniętych, są to pomieszczenia wydzielone i zabezpieczone przed dostępem osób trzecich. Posiadają odpowiednią wielkość, zależną od intensywności i wielkości prac oraz odpowiednie warunki klimatyczne. W pomieszczeniach tych znajdują się wentylatory, a urządzenia do piaskowania są wyposażone w odciągi miejscowe. W pomieszczeniach nie należy przechowywać materiałów w większej ilości niż dzienne zapotrzebowanie. Każdego dnia resztki materiałów i odpady powinny być usuwane.

Stanowiska pracy do piaskowania są oznakowane za pomocą tablic ostrzegawczych, a pracownicy powinni posiadać wiedzę i przeszkolenie w zakresie BHP.

W pomieszczeniach znajdują się środki gaśnicze oraz apteczka pierwszej pomocy. W trakcie pracy piaskarz zaopatrzony jest w hełm z dopływem świeżego powietrza oraz specjalne ubranie ochronne.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Piaskarz w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- piaskarkę (oczyszczarka automatyczna) zasilaną sprężonym powietrzem,
- osprzęt do piaskarki w postaci węży,
- dysze piaskarskie,
- lampy do oświetlania,
- urządzenia do piaskowania.

Ze względu na zagrożenia wiążące się z piaskowaniem, bezwzględnie wymagane jest stosowanie środków ochrony osobistej, m.in. kombinezonu, butów ochronnych, hełmu z filtrami powietrza, rękawic oraz zatyczek ochronnych do uszu.

Organizacja pracy

Piaskarz pracuje w zespole wraz z pomocnikiem odpowiedzialnym za prawidłową pracę agregatu sterującego piaskarką i odpowiedzialnego za regulowanie siły strumienia ścierniwa.

Pracę może wykonywać w systemie jedno-, dwu- lub trzymianowym.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Piaskarz podczas wykonywania pracy może być narażony na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia, takich jak:

- zapylenie (pyły pochodzą ze ścierniw z rozdrobnionych skał i minerałów, zawierających wolną krzemionkę),
- hałas,
- drgania,
- wysoka temperatura, szczególnie w okresie letnim,
- wysokie ciśnienie strumienia ścierniwa,

- substancje toksyczne powstające w trakcie czyszczenia powierzchni z powłok lakierowych.

Zagrożenia mogą powodować choroby dróg oddechowych, narządów słuchu i wzroku, skóry oraz urazy kończyn dolnych i górnych.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **piaskarz** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- sprawność narządu słuchu,
- sprawność narządu wzroku,
- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu oddechowego,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność narządów równowagi;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- rozróżnianie barw,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- spostrzegawczość,
- zręczność rąk,
- zręczność palców,
- zmysł równowagi;

w kategorii sprawności i zdolności

- uzdolnienia techniczne,
- zdolność koncentracji uwagi,
- zdolność motywowania siebie;

w kategorii cech osobowościowych

- dbałość o jakość pracy,
- dokładność,
- gotowość do pracy w nieprzyjemnych (różnych) warunkach środowiskowych,
- odporność na działanie pod presją czasu,
- odpowiedzialność za działania zawodowe,
- rzetelność,
- samodzielność,
- samokontrola,
- wytrwałość i cierpliwość,
- wytrzymałość na długotrwały wysiłek fizyczny,
- zainteresowania techniczne,
- zamiłowanie do ładu i porządku;

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Praca w zawodzie **piaskarz** pod względem wydatku energetycznego należy do prac średnio ciężkich. Występuje w niej również obciążenie umysłowe, związane np. z analizowaniem, rozwiązywaniem problemów i podejmowaniem decyzji.

W tym zawodzie wymagane są m.in.:

- dobra sprawność fizyczna,
- dobry słuch i wzrok (zarówno przy oświetleniu dziennym, jak i sztucznym),
- brak akrofobii¹ i klaustrofobii⁷ ze względu na przebywanie w zamkniętym pomieszczeniu,
- pełna sprawność kończyn dolnych i górnych.

Przeciwwskazaniami do wykonywania zawodu piaskarz są m.in.:

- choroby ośrodkowego układu nerwowego (np. padaczka),
- schorzenia ograniczające ruchy rąk lub nóg (np. reumatyzm),
- choroby układu oddechowego (np. alergię, przewlekłe choroby płuc, oskrzeli).

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Obecnie (2018 r.) nie ma wymogu formalnego posiadania niezbędnego wykształcenia do podjęcia pracy w zawodzie **piaskarz**.

Jednak przez pracodawców preferowane jest wykształcenie na poziomie branżowej szkoła I stopnia (dawniej zasadniczej szkoły zawodowej) w zawodach z obszaru mechanicznego.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Pracę w zawodzie **piaskarz** może wykonywać również osoba, która:

- została przyuczona do zawodu,
- uzyskała doświadczenie w trakcie wykonywania prac w zawodzie,
- odbyła szkolenie z zakresu obsługi urządzeń do piaskowania.

Podjęcie pracy w zawodzie piaskarz ułatwiają:

- dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie szkolnym pokrewnym lakiernik,
- świadectwo potwierdzające kwalifikację MG.27 Wykonywanie prac lakierniczych, w zawodzie szkolnym pokrewnym lakiernik,
- świadectwo czeladnicze i dyplom mistrzowski w zawodzie pokrewnym lakiernik lub lakiernik samochodowy, nadawane w ramach kształcenia rzemieślniczego, po zdaniu egzaminu organizowanego przez Izby Rzemieślnicze.

Dodatkowymi atutami przy zatrudnieniu w zawodzie piaskarz są m.in.:

- suplementy Europass (w języku polskim i angielskim), wydawane na prośbę zainteresowanego przez Izby Rzemieślnicze oraz Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- certyfikaty i zaświadczenia potwierdzające udział w szkoleniach w zakresie metod i technik wykonywania prac piaskarskich,
- prawo jazdy kategorii B.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Pracownik w zawodzie **piaskarz** ma możliwość:

- rozpocząć pracę od stanowiska pomocnika, a następnie wraz z nabyciem doświadczenia zawodowego awansować na samodzielne stanowisko,
- po nabyciu dalszego doświadczenia zawodowego, posiadając zdolności i umiejętności organizacyjne oraz umiejętność pracy z ludźmi – awansować na stanowisko brygadzysty lub majstra nadzorującego pracę małego zespołu pracowników,
- posiadając wykształcenie zawodowe w zawodzie pokrewnym lakiernik, dalej kształcić się w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych, a następnie po zdaniu matury i ewentualnym ukończeniu uczelni wyższej (np. na kierunku technologia chemiczna), awansować na stanowisko kierownicze (kierownika zmiany, działu, dyrektora technicznego),
- podnosić swoje kwalifikacje poprzez ukończenie specjalistycznych szkoleń,
- założyć i prowadzić działalność gospodarczą w zakresie wykonywania piaskowania powierzchni wykonanych z różnych materiałów.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **piaskarz** nie ma możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych w edukacji formalnej, jak i pozaformalnej.

Okręgowe Komisje Egzaminacyjne oferują możliwość potwierdzania kompetencji zawodowych przydatnych w zawodzie piaskarz wchodzących w skład zawodu (pokrewnego) lakiernik, w zakresie kwalifikacji MG.27 Wykonywanie prac lakierniczych.

Alternatywną drogę potwierdzania kompetencji w zawodzie piaskarz oferuje system nauki zawodu w rzemiośle, który umożliwia zdobycie tytułu czeladnika, a następnie mistrza w zawodzie pokrewnym lakiernik lub lakiernik samochodowy. Dokumentami potwierdzającymi te tytuły są odpowiednio: świadectwo czeladnicze oraz dyplom mistrzowski.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie piaskarz może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Lakiernik ^S	713201
Lakiernik proszkowy	713202
Lakiernik samochodowy	713203
Lakiernik tworzyw sztucznych	713204
Lakiernik wyrobów drzewnych	713205
Malarz-lakiernik samolotowy	713206
Malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych	713207

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **piaskarz** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Wykonywanie czynności przygotowawczych przed rozpoczęciem prac właściwych.
- Z2 Przygotowywanie elementów do obróbki strumieniowo-ściernej.
- Z3 Oczyszczanie strumieniowo-ścierne powierzchni przedmiotów.
- Z4 Wykonywanie czynności pomocniczych po zakończeniu procesu piaskowania.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie elementów oraz ich oczyszczanie z zastosowaniem specjalistycznego sprzętu do piaskowania

Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie elementów oraz ich oczyszczanie z zastosowaniem specjalistycznego sprzętu do piaskowania obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Wykonywanie czynności przygotowawczych przed rozpoczęciem prac właściwych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż. i ochrony środowiska w zakresie przygotowywania, organizowania miejsca pracy do piaskowania; • Zasady doboru środków ochrony osobistej; • Zasady przygotowywania miejsca pracy piaskarza; • Procedury podłączania osprzętu do urządzenia niezbędnego do wykonywania prac piaskarskich; • Zasady przygotowywania ścierniwa, niezbędnego do wykonywania pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosować zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż. i ochrony środowiska w zakresie przygotowywania, organizowania miejsca pracy do piaskowania; • Dobierać środki ochrony osobistej do wykonywanych prac; • Wykonywać proste czynności związane z przygotowywaniem miejsca pracy piaskarza zgodnie z instrukcją; • Przygotowywać narzędzia do pracy, w tym połączyć elementy sprzętu do piaskowania; • Kontrolować prawidłowość połączeń osprzętu do piaskowania; • Przygotowywać ścierniwo niezbędne do wykonywania pracy.
Z2 Przygotowywanie elementów do obróbki strumieniowo-ściernej	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż. oraz ochrony środowiska w zakresie przygotowywania powierzchni elementów do piaskowania; • Rodzaje materiałów, z których wykonywane są elementy poddawane piaskowaniu; • Kryteria oceny jakości stanu powierzchni elementu poddawanego procesowi piaskowania; • Zasady obróbki powierzchni elementu w celu przygotowania go do piaskowania; • Sposoby usuwania zanieczyszczeń powierzchni (w tym olejami, smarami oraz wodą); • Zasady przygotowania produktu do obróbki strumieniowo-ściernej; 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosować zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż. oraz ochrony środowiska w zakresie przygotowywania powierzchni elementów do piaskowania; • Ustalać rodzaj materiału, z którego jest wykonany element poddawany piaskowaniu; • Oceniać jakość stanu powierzchni elementu poddawanemu procesowi piaskowania; • Dobierać sposób obróbki powierzchni elementu w celu przygotowania go do piaskowania; • Wykonywać ręczną, mechaniczną i/lub chemiczną obróbkę powierzchni elementu w celu jej przygotowania do piaskowania; • Oceniać jakość przygotowania powierzchni do

<ul style="list-style-type: none"> Kryteria oceny jakości przygotowania powierzchni do piaskowania. 	piaskowania.
--	--------------

Z3 Oczyszczanie strumieniowo-ściernie powierzchni przedmiotów

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż. oraz ochrony środowiska podczas wykonywania piaskowania; Zasady mocowania elementów poddawanych piaskowaniu; Kryteria i zasady doboru ścierniwa do piaskowania oraz ciśnienia roboczego strugi ścierniwa; Instrukcje obsługi piaskarki oraz osprzętu pomocniczego do piaskowania; Metody usuwania zużytego ścierniwa z wypiaskowanej powierzchni przed kolejnym etapem piaskowania; Kryteria oceny jakości wykonywanego czyszczenia pod kątem uzyskania wymaganej klasy czystości piaskowanej powierzchni; Sposoby korygowania błędów powstałych w procesie piaskowania. 	<ul style="list-style-type: none"> Stosować zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż. oraz ochrony środowiska podczas wykonywania piaskowania; Mocować elementy podawane piaskowaniu; Dobierać ścierniwo oraz ciśnienie robocze strugi ścierniwa w zależności od stanu wyjściowego piaskowanej powierzchni oraz od oczekiwanej klasy czystości piaskowanych powierzchni; Obsługiwać piaskarkę oraz osprzęt pomocniczy do piaskowania; Usunąć zużyte ścierniwo z wypiaskowanej powierzchni przed kolejnym etapem piaskowania; Oceniać jakość wykonywanego czyszczenia pod kątem uzyskania wymaganej klasy czystości piaskowanej powierzchni; Korygować błędy powstałe w procesie piaskowania.

Z4 Wykonywanie czynności pomocniczych po zakończeniu procesu piaskowania

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż. oraz ochrony środowiska podczas wykonywania czynności po zakończeniu piaskowania; Sposoby usuwania i bezpiecznego składowania zużytego ścierniwa z oczyszczonych powierzchni oraz uporządkowania stanowiska pracy; Instrukcje obsługi urządzeń piaskarskich i sprzętu pomocniczego; Zasady kontrolowania zużycia środków ochrony osobistej. 	<ul style="list-style-type: none"> Stosować zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż. oraz ochrony środowiska podczas wykonywania czynności po zakończeniu piaskowania; Uporządkować stanowisko pracy, w szczególności usunąć zużyte ścierniwa; Zdemontować osprzęt z piaskarki; Sprawdzać stan zużycia osprzętu do piaskowania oraz środków ochrony osobistej; Oczyszczać i zabezpieczać urządzenia do piaskowania po zakończonej pracy.

3.3. Kompetencje społeczne

Pracownik w zawodzie **piaskarz** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

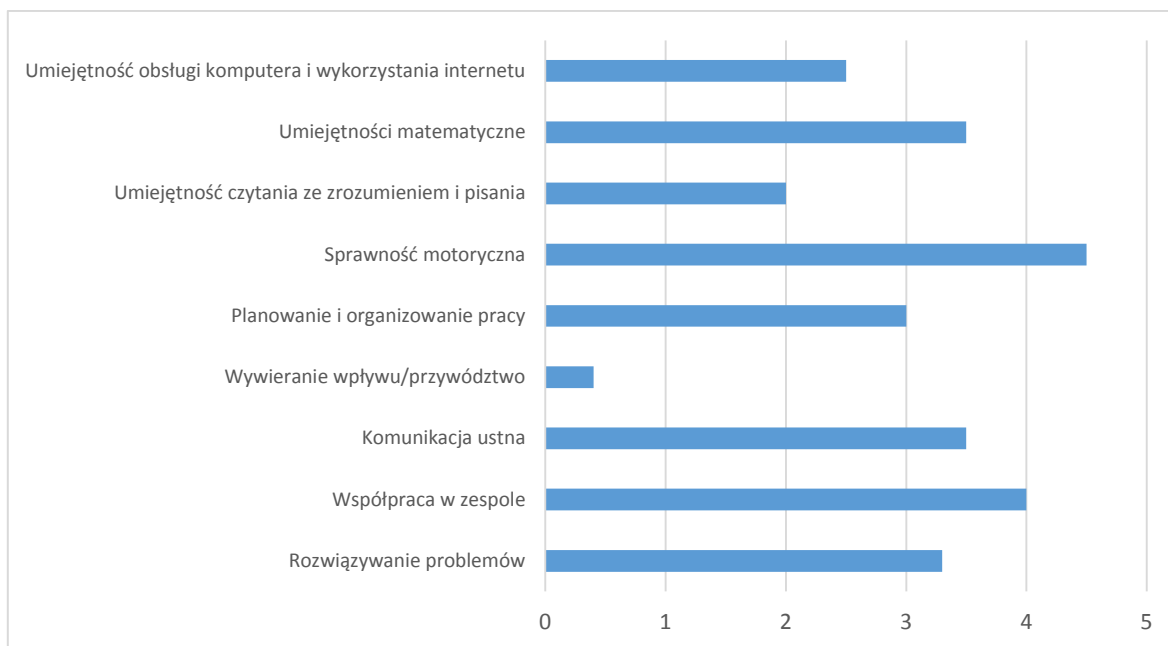
W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za skutki podejmowanych działań oraz za powierzony sprzęt i narzędzia, wykorzystywane na stanowisku pracy podczas wykonywania piaskowania.
- Dostosowywania zachowania do zmiennych warunków pracy podczas wykonywania piaskowania.
- Podnoszenia własnych kompetencji zawodowych w zakresie piaskowania.
- Oceniania i weryfikowania wykonywanych przez siebie prac w zakresie piaskowania.

- Oceniania zagrożenia zdrowia oraz życia i podejmowania działań adekwatnych do stopnia zagrożenia podczas wykonywania piaskowania.
- Kierowania się zasadami zgodnymi z etyką zawodową i obowiązującymi przepisami w zakresie wykonywanych prac związanych z piaskowaniem.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **piaskarz**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **piaskarz**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **piaskarz** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Obecnie (2018 r.) pracownik w zawodzie **piaskarz** może znaleźć zatrudnienie w firmach usługowych i produkcyjnych zajmujących się:

- obróbką metali i nakładaniem powłok na metale,
- produkcją, konserwacją i naprawą maszyn i urządzeń,
- produkcją, konserwacją i naprawą konstrukcji metalowych i wyrobów metalowych,
- produkcją, konserwacją i naprawą statków i konstrukcji pływających,
- usługami budowlanymi, renowacją budynków,
- konserwacją i naprawą sprzętu rolniczego, samochodów i motocykli,
- obróbką szkła.

W skali kraju zawód piaskarz lokuje się w grupie zawodów zrównoważonych, co oznacza zbliżoną liczbę osób poszukujących pracy i dostępnych ofert pracy. W niektórych regionach kraju występuje niedobór pracowników tej grupy zawodowej.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometr.zawodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porpp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w zawodzie **piaskarz**.

Kompetencje przydatne do wykonywania zawodu piaskarz można uzyskać, podejmując:

- kształcenie w branżowej szkole I stopnia w zawodzie pokrewnym lakiernik,
- szkolenie w ramach kwalifikacyjnego kursu zawodowego w zakresie kwalifikacji MG.27 Wykonywanie prac lakierniczych.

Kształcenie w zakresie kwalifikacyjnego kursu zawodowego (dla dorosłych) mogą prowadzić:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kwalifikację wyodrębnioną w zawodzie pokrewnym lakiernik potwierdzają (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Alternatywną formą kształcenia w zawodzie piaskarz jest kształcenie rzemieślnicze (z udziałem pracodawców rzemieślników), które umożliwia nabycie tytułu czeladnika, a następnie mistrza w zawodzie pokrewnym lakiernik lub lakiernik samochodowy. Kompetencje w tym zawodzie potwierdzają Izby Rzemieślnicze.

Szkolenie

W większości przypadków przedsiębiorstwa specjalizujące się w wykonywaniu usługi piaskowania same prowadzą szkolenia kandydatów i pracowników w zawodzie **piaskarz**.

Szkolenia mogą być również oferowane przez szkoły, ośrodki i centra kształcenia zawodowego oraz inne instytucje, działające na rynku usług szkoleniowych w zakresie piaskowania.

Przykładowo tematyka szkoleń może dotyczyć:

- przygotowywania powierzchni do piaskowania,
- metod i technik piaskowania,
- podstaw materiałoznawstwa,
- obsługi maszyn i urządzeń pomocniczych stosowanych do piaskowania.

Z reguły organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<http://www.zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) wynagrodzenie osób pracujących w zawodzie **piaskarz** jest zróżnicowane i najczęściej wynosi od 2 100 zł do 5 000 zł brutto miesięcznie.

Na poziom wynagrodzenia w zawodzie piaskarz ma wpływ m.in.:

- powierzony zakres zadań i obowiązków,
- wielkość, profil i kondycja finansowa przedsiębiorstwa,
- wykształcenie i staż pracy,
- region zatrudnienia,
- koniunktura na rynku pracy.

Wysokość najczęściej proponowanego wynagrodzenia różnicuje się m.in. ze względu na wielkość miejscowości:

- w miejscowościach do 250 tys. ludności – wynosi około 2 900 zł brutto,
- w miejscowościach powyżej 250 tys. – około 3 200 zł brutto.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczecblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **piaskarz** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnością.

Warunkiem niezbędnym do zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie piaskarz jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z dysfunkcją narządu wzroku (04-O), jeśli posiadana wada wzroku jest skorygowana odpowiednimi szkłami lub soczewkami i umożliwia wykonywanie prac z odpowiednią dokładnością,
- słabo słyszących (03-L), gdy stosują aparaty słuchowe umożliwiające swobodną komunikację,
- z lekką niepełnosprawnością intelektualną (01-U), pod warunkiem że prace wykonywane przez nich będą nadzorowane,

- z niewielkimi zaburzeniami mowy (03-L), jeśli umożliwiają skuteczny kontakt interpersonalny i komunikację.

WAŻNE

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień 31.10.2018 r.

- Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267).
- Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. poz. 1286).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. poz. 89, z późn. zm.).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 stycznia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy czyszczeniu powierzchni, malowaniu natryskowym i natryskiwaniu cieplnym (Dz. U. Nr 16, poz. 156).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (t.j. Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650, z późn. zm.).
- PN-EN ISO 8501-1:2008 Przygotowanie podłoży stalowych przed nakładaniem farb i podobnych produktów – Wzrokowa ocena czystości powierzchni – Część 1: Stopnie skorodowania i stopnie przygotowania niepokrytych podłoży stalowych oraz podłoży stalowych po całkowitym usunięciu wcześniej nałożonych powłok.

Literatura branżowa:

- Figurski J., Popis S.: Rysunek techniczny zawodowy. WSiP, Warszawa 2016.
- Kaczmarek J., Sikora J., Czyżewicz Cz.: Obróbka strumieniowo-ścierna. Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, Warszawa 1963.
- Młynarczyk A., Jakubowski J.: Obróbka powierzchniowa i powłoki ochronne. Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, Poznań 1998.
- Rykaluk K.: Konstrukcje metalowe. Część 1. Dolnośląskie Wydawnictwo Edukacyjne, Wrocław 2016.
- Rykaluk K.: Konstrukcje metalowe. Część 2. Dolnośląskie Wydawnictwo Edukacyjne, Wrocław 2016.
- Truchliński R.: Ślusarstwo ogólne. Wydawnictwo Kabe, Krosno 2014.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie lakiernik 713201: https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/713201.pdf
- Miesięcznik „Ochrona przed Korozją”: www.ochronaprzekorozja.pl
- Polski Komitet Normalizacyjny: <https://www.pkn.pl>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Portal mechaniczny.blogspot.com: <http://mechaniczny.blogspot.com/2009/12/obrobka-strumieniowo-scierna.html>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- Związek Rzemiosła Polskiego – Wykaz standardów egzaminacyjnych: <https://zrp.pl/dzialalnosc-zrp/oswiata-zawodowa/egzaminy/standardy-egzaminacyjne/wykaz-standardow-egzaminacyjnych>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.

Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, cząstkowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.

Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Akrofobia	Chorobliwy lęk przed znalezieniem się na dużej wysokości.	https://sjp.pwn.pl/szukaj/Akrofobia.html [dostęp: 31.10.2018]
2	Ażur	Wzór tworzony przez układ otworów.	https://sjp.pwn.pl/szukaj/A%5BCur.html [dostęp: 31.10.2018]
3	Dok stoczniowy	Basen portowy z urządzeniami do remontu lub budowy statków.	https://sjp.pwn.pl/szukaj/Dok.html [dostęp: 31.10.2018]
4	Elektrokorund	Syntetyczny korund, bardzo twardy, stosowany jako materiał ścierny.	https://sjp.pwn.pl/szukaj/Elektrokorund.html [dostęp: 31.10.2018]
5	Garnet	Czyli granat almandynowy – jest uniwersalnym ścierniwem w pneumatycznej obróbce strumieniowo-ścierniej powierzchni na sucho i mokro.	https://pph-rewa.pl/product/garnet/?gclid=Cj0KCQjwkoDmBRcCARIsAG3xzl-iCtJTLVJuz8FZwsQ9E3O5r0k6et6yYMgC_NjOJGviKEFypsaFxEaAs8VEALw_wcB [dostęp: 31.10.2018]
6	Klasy czystości piaskowanych powierzchni	Wyróżniamy 4 następujące stopnie oczyszczenia powierzchni: – klasa Sa 1 – zgrubne oczyszczenie, – klasa Sa 2 – gruntowne oczyszczenie, – klasa Sa 2,5 – bardziej gruntowne oczyszczenie, – klasa Sa 3 – efekt stali jednolitej metalicznie.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: PN-EN ISO 8501-1:2008 Przygotowanie podłoży stalowych przed nakładaniem farb i podobnych produktów – Wzrokowa ocena czystości powierzchni – Część 1: Stopnie skorodowania i stopnie przygotowania niepokrytych podłoży stalowych oraz podłoży stalowych po całkowitym usunięciu wcześniej nałożonych powłok
7	Klaustrofobia	Chorobliwy lęk przed przebywaniem w ciasnym lub zamkniętym pomieszczeniu.	https://sjp.pwn.pl/szukaj/Klaustrofobia.html [dostęp: 31.10.2018]

8	Metalizacja	Pokrywanie powierzchni przedmiotu warstwą metalu.	https://sjp.pwn.pl/szukaj/Metalizacja.html [dostęp: 31.10.2018]
9	Pasywacja	Proces tworzenia na powierzchni metalowego przedmiotu warstwy tlenków lub innych związków, która chroni go przed korozją.	https://sjp.pwn.pl/szukaj/Pasywacja.html [dostęp: 31.10.2018]
10	Piasek kwarcowy	Typ piasku, którego główny składnik stanowi kwarc SiO ² .	https://pl.glosbe.com/pl/pl/piasek%20kwarcowy [dostęp: 31.10.2018]
11	Relief	Kompozycja rzeźbiarska wykonana na płycie kamiennej, metalowej, betonowej lub drewnianej z pozostawieniem na niej tła.	https://sjp.pwn.pl/szukaj/Relief.html [dostęp: 31.10.2018]
12	Szlaka pomiedziowa	Znana też jako żużel pomiedziowy jest ścierniwem wytwarzanym z pomiedziowego żużla granulowanego. Szlaka pomiedziowa posiada nieregularne ostrokrawędziowe ziarna o wielu narożach, w których najwięcej jest ziaren izometrycznych i mieczykowatych	https://pph-rewa.pl/product/szlaka-pomiedziowa [dostęp: 31.10.2018]
13	Ścierniwo	Materiał ścierny używany w obróbce strumieniowo-ścierniej. Najlepszym, ale i najdroższym ścierniwem jest diament.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pwn.pl/doroszewski/scierniwo;5505364.html [dostęp: 31.10.2018]
14	Śrut stalowy	Małe kawałki stali wykorzystywane do oczyszczania powierzchni przedmiotów metalowych.	https://sjp.pwn.pl/szukaj/%C5%9Aurut%20.html [dostęp: 31.10.2018]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.